

Številka: 35405-98/2009/2
35401-231/2009
35407-35/2009
3540-216/2009

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE	
Prejeto:	18 -01- 2010
Številka:	280 / 2010
Povezava:	

Datum: 11.1.2010

Urad Vlade za komuniciranje
Gregorčičeva 25
Ljubljana
Predlagam.vladi@gov.si

Zadeva: Odgovor na predloge posredovane preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*

Pošiljamo vam predloge odgovorov na predloge št. 36, 40, 139, 147

PREDLOG 36: Davek na plastično embalažo

V predlogu št. 36 se Vladi RS predlaga, da se uvede davek na plastično embalažo za vse izdelke, ki bi lahko imeli drugačno embalažo. Na plastiko, ki se ne more reciklirati, pa naj bi bil davek vsaj 200 % večji. S tem bi zmanjšali količino odpadne plastike in povečali količino ločenih in zbranih plastičnih odpadkov za recikliranje. Predlagatelj meni, da je absurdno, da se vsak še tako majhen izdelek pakira v velike plastične embalaže. Velikokrat je plastike precej več, kakor samega izdelka. Predlagatelj meni, da je prav tako potrebno zmanjšati vodo v plastenkah, saj je to škodljivo za okolje in tudi za zdravje, ker plastika počasi migrira kemične sestavine v hrano. Nadalje predlaga, da bi morali prepovedati posode in tulce za nagrobne sveče iz nerekiclrne plastike, saj je tega v Sloveniji ogromno, ter da je čas, da ekološki davek uvedemo ne samo pri odpadkih, ampak tudi pri izdelkih, saj so prav izdelki glavni vzrok za odpadke. Meni, da bi lahko to idejo plasirali tudi v EU.

Pri sprejemanju podzakonskih aktov s področja ravnanja z odpadki je potrebno upoštevati Zakon o varstvu okolja. Le-ta določa, da se onesnaževanje okolja obdavčuje z okoljskimi dajatvami. Osnova za določitev takšne dajatve je vrsta, količina ali lastnost odpadkov ali vsebnost okolju škodljivih snovi v surovini, polizdelku ali izdelku. Za vso embalažo, dano v promet v RS, se tako plačuje okoljska dajatev v skladu z Uredbo o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže. Za embalažo, izdelano iz polivinil klorida ali polimerov iz drugih halogeniranih olefinov, se bo od leta 2011 dalje plačevala 1.500-krat višja okoljska dajatev kot za ostale vrste embalaže. Hkrati se za embalažo, ki je narejena iz biološko razgradljivih snovi, plačuje 10-krat nižja okoljska dajatev kot za ostale vrste embalaže.

Ravnanje z embalažo in odpadno embalažo določa Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (v nadaljevanju: Uredba). S to uredbo so v naš pravni red prenesene zahteve Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži. Člen 18 te direktive določa, da države članice na svojem ozemlju ne ovirajo dajanja v promet embalaže, ki izpolnjuje določbe te direktive. To določbo je treba še posebej

pozorno upoštevati pri načrtovanju katerihkoli nacionalnih ukrepov, s katerimi bi prepovedali posamezne proizvode na ozemlju države članice. Če bi se takšna prepoved izrecno nanašala na proizvode, ki jih dovoljuje Direktiva 94/62/ES, bi bila ta prepoved v nasprotju s členom 18 te Direktive.

Embalaža se v RS lahko da v promet, če izpolnjuje zahteve glede izdelave in sestave embalaže ter njene primernosti za ponovno uporabo in predelavo, vključno z recikliranjem, kot so določene v Uredbi. Izpolnjevanje teh zahtev se dokazuje z izjavo o skladnosti, ki mora biti pripravljena v skladu z veljavnimi standardi (SIST EN).

Na Ministrstvu za okolje in prostor zato menimo, da dodaten davek na posamezno vrsto embalaže ni potreben. Zakonodajca povsem natančno določa obveznosti vseh akterjev, ki vstopajo v življenjski krog embalaže, od njene proizvodnje, dajanja v promet in uporabe, do končnega ravnanja z odpadno embalažo (recikliranje, predelava, odstranjevanje). Z uvedbo novega, še zlasti pa tako visokega davka na plastično embalažo, ki se ne more reciklirati, kot je predlagan v predlogu 36, bi nedvomno ovirali dajanje tovrstne embalaže v promet.

PREDLOG 40: Znebimo se nepovratne embalaže in plastenk ter omogočimo ljudem dodaten zaslužek

V predlogu št. 40 se Vladi RS predlaga, naj se uvedejo plastenke kot povratna embalaža - embalaža za recikliranje. Trgovci bi denar, ki ga bodo izplačali občanom za povratne plastenke dobili iz Fonda za zaščito okolja, ki naj se ustanovi na Ministrstvu za okolje in prostor. Proizvajalec ali uvoznik mora za vsako proizvedeno ali uvoženo povratno embalažo - plastenko, ki jo plasira na tržišče, prispevati v fond za zaščito okolja. Vladi RS se tudi predlaga, da uvedemo odkup vse nepovratne embalaže in sicer: steklene, večslojne kartonske, PET (polyetyleni) in druge plastične embalaže ter kovinske embalaže za pijače in mlečne napitke. Denarno nadomestilo za posamezno nepovratno embalažo naj se črpa iz Fonda za zaščito okolja.

Ravnanje z embalažo in odpadno embalažo je v RS urejeno na podlagi načela podaljšane odgovornosti proizvajalca. To pomeni, da so proizvajalci embalaže oz. embaliranega blaga, sem sodijo tudi uvozniki in pridobitelji iz držav članic EU, odgovorni za vzpostavitev sistema ravnanja z odpadkom, ki nastane zaradi uporabe embaliranega izdelka in za financiranje tega sistema. V RS je tak sistem vzpostavljen od leta 2000 dalje. Proizvajalci morajo zagotoviti in financirati sistem ravnanja z vso odpadno embalažo, ki nastaja v RS, tako v gospodinjstvih (komunalna odpadna embalaža) kot zaradi izvajanja proizvodne ali storitvene dejavnosti ter izvajanja del v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu in prometu (nekomunalna odpadna embalaža). V primeru nekomunalne odpadne embalaže lahko svoje obveznosti izpolnjujejo ali samostojno ali v okviru ene izmed družb za ravnanje z odpadno embalažo (v nadaljevanju: DROE). V primeru komunalne odpadne embalaže pa je vključen v DROE obvezna. V ta namen DROE plačajo t.i. embalažnino, ki je odvisna od količine embalaže, ki jo dajo letno v promet v RS in od vrste embalažnega materiala. Višino embalažnine, ki mora zadoščati za kritje vseh stroškov, ki nastanejo pri ravnanju z odpadno embalažo, določi DROE. Na tak način je urejeno tudi zbiranje in nadaljnje ravnanje z odpadnimi plastenkami, stekleno, večslojno kartonsko, PET in drugo plastično in kovinsko embalažo za pijače in mlečne napitke, na katero se nanaša predlog št. 40.

Seveda smo eden ključnih členov v verigi ravnanja z odpadno komunalno embalažo potrošniki, ki smo dolžni vso odpadno embalažo ločeno zbirati in oddajati pristojnemu lokalnemu izvajalcu javne službe (komunalnemu podjetju). V RS smo že pred leti začeli z uvajanjem sistema ločenega zbiranja odpadkov na izvoru – to je na mestu nastajanja odpadka. V primeru komunalnih odpadkov se gospodinjstva spodbujajo k ločenemu zbiranju vseh odpadkov (ne le odpadne embalaže – nabor odpadkov, ki naj bi jih ločeno zbirali, je zelo širok!), za katere je možno namesto odlaganja zagotoviti drugačne načine ravnanja. V začetni fazi je bil sistem ločenega zbiranja zastavljen na način, da gospodinjstva zbirajo odpadke ločeno in jih odnašajo v zbiralnice (ekološki otoki) ali v zbirne centre komunalnih podjetij. Ker rezultati ločenega zbiranja niso bili zadovoljivi, smo na ministrstvu predlagali dodatne ukrepe za spodbujanje ločenega zbiranja komunalnih odpadkov. Pristojnosti delovanja komunalnih podjetij so na občinskem nivoju, Vlada pa je l. 2008 s sprejetjem Operativnega programa odstranjevanja odpadkov nakazala novo usmeritev glede vzpostavitve stimulativnega načina obračunavanja storitev komunalnih podjetij za

gospodinjstva ter v letu 2009 ukinila omejitve po Zakonu o kontroli cen, Ministrstvo za okolje in prostor pa je te usmeritve potrdilo s sprejetjem Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja. Vsi tisti, ki ločeno zbirajo odpadke na izvoru, bi morali biti nagrajeni z nižjo ceno za ravnanje z odpadki oz. vsi, ki svoje odpadke nesortirano oddajajo kot mešane komunalne odpadke, bi morali za svoj neresen odnos do okolja plačati višjo ceno. Gospodinjstva bi morala plačevati storitve odvoza odpadkov po količini dejansko prepuščenih mešanih komunalnih odpadkov. V vseh občinah bi že moral biti vzpostavljen sistem ločenega zbiranja bioloških odpadkov, nekatere občine pa so storile že korak naprej in uvedle tudi ločeno zbiranje odpadne embalaže po sistemu »od vrat do vrat«. Ker je zato frekvenca odvozov mešanih komunalnih odpadkov manjša, je posledično tudi cena odvoza nižja. Seveda pa to velja le za tista gospodinjstva, ki odpadke vestno ločujejo. Vsi tisti, ki kljub takim uvedenim ukrepom prepuščajo vse odpadke skupaj, potrebujejo (zaradi manjše frekvence odvoza) večji zabojnik za mešane komunalne odpadke, zato tudi plačajo višjo ceno.

Čeprav obstaja za uvedbo kavcij zakonska možnost, se v RS za sistem kavcij, kot ga poznajo v Republiki Hrvaški, nismo odločili. Kavcije, ki v RS veljajo za povratno stekleno embalažo, so določene na podlagi Uzanc pri vračanju in prevzemanju vračljive embalaže, ki so jih l. 2000 na prostovoljni osnovi sprejeli Združenje za trgovino, Združenje za turizem in gostinstvo ter Združenje za agroživilstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije. Nobene ovire ni, da proizvajalci ne bi sklenili uzanc tudi za drugo embalažo. Nasprotno, proizvajalcem je dana spodbuda za uvedbo vračljive embalaže, saj jim za takšno embalažo ni potrebno plačevati niti embalažnine niti okoljske dajatve vsakič, ko jo dajo v promet.

Iz povedanega sledi, da ni res, da slovenski potrošniki niso stimulirani in posledično nagrajeni, če odpadke ločeno zbirajo. Res je, da ne dobijo povrnjene kavcije, kot je to primer v sosednji Hrvaški. Zavedati se moramo, da povrnjena kavcija ne predstavlja nagrade ali dodatnega zaslužka, temveč le vračilo dela cene izdelka, ki ga je kupec plačal ob nakupu tega izdelka. Zaradi tega so izdelki dražji, kot so bili pred uvedbo kavcije. Sistem kavcije tudi ni pravičen za kupce na posameznem območju, če se v ta sistem prinaša tudi odpadna embalaža izdelkov, ki so bili kupljeni drugje (kot je primer na Hrvaškem; v njihov sistem se vrača tudi odpadna embalaža izdelkov, kupljenih v sosednjih državah). Ker vsak kupec, ki prinese odpadno embalažo, dobi povrnjeno kavcijo (ne glede na to, kje je izdelek kupil), so izdelki, embalirani v embalažo, za katero se ob nakupu plačuje kavcija, posledično dražji za domače potrošnike. Le-ti namreč financirajo tudi vračilo kavcije za vse izdelke, kupljene v sosednjih državah, katerih odpadna embalaža prihaja v sistem.

PREDLOG 139: Obvezno recikliranje ločevanje odpadkov

V predlogu št. 139 se Vladi RS predlaga, da se v najhitrejšem možnem času uvede obvezno recikliranje/ločevanje vseh odpadkov, ki bi veljalo tako za fizične kot za pravne osebe. Z recikliranjem vseh odpadkov - steklo, vsa embalaža, papir, biološki odpadki - ne obnavljamo le virov, ampak znatno zmanjšujemo količino odpadkov na smetiščih in s tem obremenjevanje/onesnaževanje okolja. Uporabljale bi se lahko posebej označene vrečke različnih barv, ki bi jih potem nastavili ven. Pri tem sta na voljo dve možnosti plačevanja storitev komunalnih storitev povezanih z odpadki:

-pavšalno plačevanje (pri tem pač dobiš vrečke zastonj)

-plačaš toliko, koliko smeti proizvedeš (vrečke bi sami kupovali in koliko bi jih porabili, toliko bi plačali)

Skladno z Uredbo o ravnanju z odpadki (Uradni list RS, št. 34/08) in Odredbo o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Uradni list RS, št. 21/01) ter tudi drugo zakonodajo na področju ravnanja z odpadki morajo, tako pravne kot tudi fizične osebe odpadke hraniti ločno in jih tudi ustrezno prepuščati ali oddajati. Zlasti za komunalne odpadke je predpisano, da jih je potrebno oddajati kot ločene frakcije. Določitev načina (vreče, zabojniki) prevzemanja ločeno zbranih frakcij komunalnih odpadkov pa je v pristojnosti občin, ki morajo način prevzemanja opredeliti v občinskem odloku o ravnanju s komunalnimi odpadki. Cena odvoza komunalnih odpadkov občine oblikujejo skladno z Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb.

Predlogi, podani v tem predlogu Vladi RS, so že vključeni v obstoječo zakonodajo. Potrebno je le dosledneje izvajati predpisane zahteve, še zlasti na nivoju zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov.

PREDLOG 147: Preprečimo vse vrste onesnaženja

V predlogu št. 147 se Vladi RS predlaga, da resno pristopi k odpravljanju vseh vrst onesnaževanja in ne samo onesnaževanju zraka, zemlje in vode s strupi, toplogrednimi plini, gospodinjstvi ter drugimi odpadki ipd. Tu se misli tudi svetlobno onesnaževanje in onesnaževanje s hrupom. Na tem področju je do sedaj narejeno najmanj.

S primerno osvetlitvijo bomo naredili veliko za dobro počutje ljudi in prosto živečih divjih živali, predvsem ptic. Tudi hrup ima na človeka izrazito negativne učinke.

Osvetljevanje naseljenih krajev, cest in posameznih objektov bi moralo biti usmerjeno izključno v tla in to s tako močjo, ki še zadošča za normalno vidljivost. S dostopno elektroniko se da urediti, da v naseljenih krajih ugasne 90% luči ko ni prometa ali pešcev. Preostalih 10% pa gori stalno zaradi varnosti. Kdor pozna razmere v Kopru, dobro ve kako močno je osvetljena Luka Koper. Njene oranžne luči osvetljujejo skoraj celo slovensko obalo. Odsev na nebu pa je viden tudi do Postojne. Podobno je na mejnih prehodih s Hrvaško, večjih cestnih križiščih in cestinskih postajah.

Med večjimi svetlobnimi onesnaževalci pa so reflektorji, ki osvetljujejo cerkve po vsej Sloveniji. Vsi ti reflektorji so obrnjeni navzgor. Te bi morali izklopiti najprej.

Z zmanjšanjem nepotrebnega osvetljevanja bi zmanjšali potratno porabo električne energije, prihranili denar in naredili veliko koristnega zase in okolje v katerem živimo.

Podobne razmere so s hrupom. Vsakdo lahko na vozilo namesti zvočnike in med vožnjo predvaja glasbo ali z govorom reklamira izdelke. Nikakršnih omejitev ni. Prav tako ni omejen hrup ki ga povzroča zvonjenje v cerkvah. Ob nemogočih urah in glasno kolikor se da. Še za zelo goreče vernike v neposredni bližini cerkva je moteče, kaj šele za ostale prebivalce. Zelo malo se kontrolira in izloča iz prometa vozila (predvsem motorje) ki imajo preglasen zvok zaradi predelav izpušne cevi. Ni jasnih in konkretnih predpisov, ki bi olajšala delo policiji. V prometu bi to lahko uredili z enim stavkom in sicer da je prepovedano vse kar ni originalno tovarniško. V homologaciji bi moral biti naveden podatek o decibelih, ki so še dovoljeni.

Z zakonom bi morali čim prej določiti zgornje mejne vrednosti za vse vrste svetlobnega in zvočnega onesnaženja saj si tudi s tem delamo ogromno škodo.

Svetlobno onesnaževanje je urejeno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uredba, Uradni list RS, št. 81/2007, 109/07), ki določa varstvo narave pred škodljivim delovanjem svetlobnega onesnaževanja, varstvo bivalnih prostorov pred motečo osvetljenostjo zaradi razsvetljave nepokritih površin, varstvo ljudi pred bleščanjem, varstvo astronomskih opazovanj pred sijem neba in za zmanjšanje porabe električne energije virov svetlobe, ki povzročajo svetlobno onesnaževanje:

- ciljne vrednosti letne porabe elektrike svetilk, vgrajenih v razsvetljavo cest in drugih nepokritih javnih površin,
- mejne vrednosti električne priključne moči svetilk za razsvetljavo nepokritih površin, kjer se izvajajo industrijske, poslovne in druge dejavnosti,
- mejne vrednosti električne priključne moči svetilk za osvetljevanje fasad, kulturnih spomenikov in objektov za oglaševanje,
- mejne vrednosti za osvetljenost površin kulturnih spomenikov,
- pogoje usmerjene osvetlitve kulturnih spomenikov,
- mejne vrednosti za osvetljenost, ki jo povzročajo svetilke za razsvetljavo nepokritih površin na varovanih prostorih stavb,
- način ugotavljanja izpolnjevanja zahtev uredbe,
- prepoved uporabe, če svetloba seva v obliki svetlobnih snopov proti nebu ali površinam, ki svetlobo odbijajo proti nebu,
- ukrepe za zmanjševanje emisije svetlobe v okolje in
- zavezanca za zagotovitev obratovalnega monitoringa svetlobnega onesnaževanja.

Na področju varstva pred hrupom v okolju je v veljavi vrsto predpisov. Med drugimi tudi:

1. Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08), ki določa ukrepe za zmanjšanje obremenjenosti okolja s hrupom,
2. Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 121/04), ki določa zaradi varstva naravnega in življenjskega okolja pred hrupom:
  - stopnje zmanjševanja onesnaževanja okolja s hrupom,
  - mejne vrednosti kazalcev hrupa v okolju,
  - kritične vrednosti kazalcev hrupa v okolju,
  - začasne metode za ocenjevanje kazalcev hrupa,
  - prilagoditve, ki jih je treba upoštevati za izračun vrednosti kazalcev hrupa pri uporabi začasnih metod za ocenjevanje kazalcev hrupa,
  - ukrepe zmanjševanja emisije hrupa v okolje,
  - zavezance za zagotovitev obratovalnega monitoringa hrupa za vire hrupa in

Obstoječa zakonodaja tako na področju svetlobnega onesnaževanja, kot tudi na področju hrupa ureja mejne vrednosti in ukrepe za zmanjšanje vplivov na okolje in že vsebuje predloge, ki ste jih posredovali Vladi RS.

dr. Darij Krajčič
Generali direktor